

- **1971** liczbę regionów podniesiono do 41.
- **1976**, Kenneth Appel i Wolfgang Haken przedstawiają ogólny dowód wykorzystujący komputer i mający około 50 stron tekstu i diagramów, 85 dodatkowych stron zawierających 2500 rysunków, 400 mikrofisz. Rozpatrzono ponad 1936 przypadków szczególnych. Obliczenia trwały ok. 1000 godzin. Dziś, dysponując szybszym sprzętem, możemy całość powtórzyć w ciągu godziny.
- **1997**, Neil Robertson, Daniel Sanders, Paul Seymour i Robin Thomas podają własny, uproszczony dowód zbliżony do pracy Appela i Hakena. Rozpatrzono 633 przypadki szczególne. Lecz ciągle potrzebny jest komputer.
- **2005**, Doniesienie o sprawdzeniu poprawności dowodu za pomocą komputerowego asystenta.

Rys. 1. Związek pomiędzy kolorowaniem map i kolorowaniem grafów planarnych

Rys. 2. Mapa Polski bez województwa pomorskiego

■ kubale@eti.pg.edu.pl

Joanna Błasiok, Janusz Waluszko

Biblioteka PG

Wypożyczalnia Międzybiblioteczna

Zadaniem bibliotek na wyższych uczelniach jest wsparcie procesu naukowego, badawczego i dydaktycznego. Jest ono realizowane między innymi poprzez prowadzenie wypożyczalni międzybibliotecznej, która znajduje się również w Bibliotece Politechniki Gdańskiej.

Wypożyczalnia Międzybiblioteczna działa w ramach Sekcji Informacji Naukowo-Technicznej, a podstawą jej działalności jest rozdział V Regulaminu udostępniania zbiorów Biblioteki Politechniki Gdańskiej: https://pg.edu.pl/documents/611754/13471160/Reg_Udost_Zb_B_PG.pdf.

Celem Wypożyczalni Międzybibliotecznej jest dostarczenie społeczności akademickiej Politechniki Gdańskiej niedostępnych na co dzień w zbiorach politechnicznych artykułów i książek oraz wypożyczanie własnych zbiorów innym bibliotekom uczelnianym i publicznym spoza Trójmiasta. Pomocne w procesie naukowym, badawczym oraz dydaktycznym materiały mogą zamawiać pracownicy, doktoranci i studenci dyplomanci. Zamówienia są realizowane z bibliotek całego kraju oraz z zagranicy. Jedyne wyjątek stanowią materiały dostępne na terenie Trójmiasta. W ramach przystąpienia przez naszą bibliotekę do Zespołu Bibliotek Naukowych Województwa Pomorskiego pracownicy oraz studenci, na podstawie otrzymanego w Bibliotece PG skierowania, mają możliwość bezpośredniego korzystania ze zbiorów interesującej ich biblioteki wchodzącej w skład ww. zespołu. Skierowanie takie może uzyskać każda osoba posiadająca aktywne konto biblioteczne, zarówno w Wypożyczalni/Informatorium, jak i w poszczególnych filiach umiejscowionych na wydziałach.

Przed złożeniem zamówienia czytelnik może sprawdzić dostępność materiałów w Polsce

w katalogu zbiorów polskich bibliotek naukowych Nukat <http://katalog.nukat.edu.pl/search/query?theme=nukat> bądź w katalogu rozproszonym bibliotek polskich KaRo <https://karo.umk.pl/Karo/>.

Większość zamówień składanych poprzez Wypożyczalnię Międzybiblioteczną realizowanych jest całkowicie w formie elektronicznej – od zamówienia do dostarczenia kopii czytelnikowi. Zamówienia można składać poprzez e-mail: wm.bpg@pg.edu.pl z konta pracowniczego bądź studenckiego w domenie PG lub poprzez formularz na stronie internetowej <https://ankiety.pg.edu.pl/757692?lang=pl>.

Studenci dyplomanci składający zamówienie zostaną poproszeni o wypełnienie przez ich promotora papierowego formularza potwierdzającego zamówienie oraz dostarczenie go do Wypożyczalni Międzybibliotecznej. Po otrzymaniu zamówienia od czytelnika pracownik Wypożyczalni Międzybibliotecznej podejmuje kontakt z tożsamą jednostką na uczelni, gdzie dana publikacja jest dostępna. Biblioteki, które posiadają w swoich zbiorach wymagane artykuły oraz rozdziały książek, skanują je i przesyłają do Wypożyczalni Międzybibliotecznej Biblioteki PG. Taki skan przekazywany jest osobie zamawiającej, z zastrzeżeniem braku zgody na dalsze rozpowszechnianie. Materiały o większej objętości – książki, czasem także numery czasopism, w których znajduje się więcej artykułów interesujących czytelnika – przesyłane są do Biblioteki PG w formie papierowej. Z takich materiałów czytelnik może skorzystać wyłącznie na miejscu, w Czytelni Norm (GG 100/5), nie ma możliwości wypożyczenia ich do domu. W ich przypadku można wykonywać kopie – skany, zdjęcia – na potrzeby własne czytelnika, nie można ich jednak udostępniać osobom trzecim (wyjątek dotyczy prac doktorskich, których nie można kopiować żadną techniką). Dodatkowo każdorazowo szczegóły korzystania z materiałów, takie jak czas udostępnienia i zasady kopiowania, określa biblioteka, z której dane materiały są wypożyczane. Za zamówione z innych bibliotek w Polsce książki i artykuły czytelnicy nie płacą. Jeśli czasopisma lub książki nie ma w polskich bibliotekach,

istnieje możliwość sprowadzenia ich z bibliotek krajów niemieckojęzycznych za pomocą serwisu Subito. Czas realizacji w przypadku artykułu wynosi do 3 dni, a książki do 2 tygodni. Koszt usługi to od 6 do 14 euro za artykuł i 13 euro za książkę (za usługę płaci czytelnik, cenę wysyłki książek papierowych czy rozliczeń bankowych z serwisem ponosi biblioteka).

W związku z powyższymi ograniczeniami korzystanie z bibliotek z terenu Trójmiasta odbywa się poprzez wspomniane już skierowanie czytelnika do konkretnej placówki. Jest to korzystniejsze dla czytelnika, ponieważ na podstawie skierowania wystawionego przez Bibliotekę PG można założyć własne konto w wybranej bibliotece, dzięki czemu książki – o ile ich udostępnianie odbywa się nie tylko w czytelniach – można wypożyczyć do domu. Jednak i tutaj, w wyniku pandemii, zaszły zmiany. Obecnie dopuszcza się zamówienie międzybiblioteczne artykułów pomiędzy bibliotekami: Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Politechniki Gdańskiej, dla pracowników naukowych i dydaktycznych, które otrzymują oni w formie skanu.

Oprócz wspomnianych obostrzeń Wypożyczalnia Międzybiblioteczna nie realizuje zamówień na oryginały książek wydanych przed rokiem 1945 oraz cenniejszych prac – z nimi czytelnik może się zapoznać tylko na miejscu w danej bibliotece.

Dawniej forma współpracy między bibliotekami polegająca na wzajemnych wypożyczeniach była bardziej popularna. Obecnie poszukiwane są najczęściej rzadkie albo stare książki, a zwłaszcza artykuły z czasopism, których nie ma w coraz liczniejszych bazach, zarówno tych kupowanych przez poszczególne uczelnie, jak i tych dostępnych polskim uczelniom w ramach krajowej licencji akademickiej koordynowanej przez Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM). Ogólnopolskie zakupy baz sprawiają, że coraz częściej wszystkie uczelnie mają mniej więcej taki sam dostęp do podstawowych baz, który jednak nie obejmuje kolekcji nietypowych i starszych numerów czasopism. Podobnie z rzadkimi książkami, niedostępnymi w żadnej bibliotece naukowej w kraju – w takim razie jedynym wyjściem jest sprowadzenie materiałów z zagranicy.

Zachęcamy do korzystania z tej formy dostępu do publikacji.

■ janusz.waluszko@pg.edu.pl